

Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommuns handlingsplan för sui- cidprevention 2021-2025

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
FRÅN NATIONELLT TILL LOKALT	1
UPPDRAG	3
MÅL OCH SYFTE	3
MÅLGRUPPER	4
LOKAL HANDLINGSPLAN SUICIDPREVENTION	5
LOKALA AKTIVITETER	5
UPPFÖLJNING.....	8

Dokumenttyp Handlingsplan	Dokumentnamn Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025	Antagen 2022-01-25	Antagen av Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp	
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Anne Ekstedt	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet 2021-2025	
Dokumentinformation Skriv en kort informationstext om dokumentet t.ex. Struktur, terminologi och beslutsnivåer för styrande dokument.		Diarienummer KS 2022/99		
Ämnesområde Skriv i dokumentets ämnesområde			Intranät ☒	Hemsida ☒
Andra styrande dokument som omnämns Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2022 Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention				

Inledning

Den nationella visionen för suicidprevention innebär att ”ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen”. För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt. Att förebygga suicid är inte bara ett sätt att ge hjälp i livsfarliga situationer utan innebär även ett långsiktigt arbete för att få ner antalet suicid och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga suicid till skydd för livet.

Det behövs insatser utifrån dels ett befolkningsperspektiv, dels ett individperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett suicidpreventivt arbete ska kunna ge effekt. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa mindre riskutsatta miljöer, öka människors medvetenhet om suicidproblematik och försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av. Det individinriktade arbetet bedrivs både inom kommunerna och inom hälso- och sjukvården och syftar till att öka kunskapen om att stödja personer med risk för suicid på bästa sätt.

Bakgrund

Det suicidpreventiva arbetet ska bedrivas inom ramen för befintlig samverkansstruktur.

Från nationellt till lokalt

I det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention finns nio strategier framtagna som grund för arbetet. Programmets vision är att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen. Handlingsprogrammet lyfter fram behovet av samverkan mellan regering och riksdag, myndigheter, kommuner och regioner, universitetet och högskolor, frivilligorganisationer och anhöriga.

De identifierade nio strategierna är:

- Främja goda livschanser för mindre gynnade grupper.
- Minska alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för självmord.
- Minskad tillgänglighet till medel och metoder för självmord.
- Se suicid som psykologiska olycksfall.
- Förbättra medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.
- Sprida kunskap om evidensbaserade metoder för att minska självmord.
- Kompetenshöjning hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande av personer med självmordsproblematik.
- Gör händelseanalyser efter suicid.
- Stöd till frivilligorganisationer.

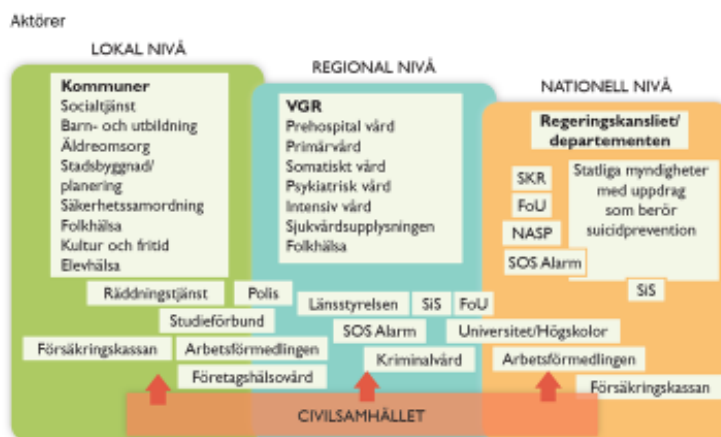
Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2022 anges målet Nollvision om suicid i Västra Götaland.

Mål för suicidprevention i Västra Götaland är att:

Antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025.

Syftet med den regionala handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer. Se figur 1.

Figur 1.

För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter.

Handlingsplanens aktiviteter:

- Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer
- Höjd kunskapsnivå
- Prioritera suicidprevention på ledningsnivå
- Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer
- Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap
- Lära av händelseanalyser vid suicid

Kommunens vision och inriktningsmål

Vänersborgs kommuns vision:

"Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet".

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2021-2024:

- I Vänersborgs kommun ska det finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Enklare och kortare vägar att starta och etablera företag
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet
- Sjukfrånvaron bland våra medarbetare ska minska

I kommunens grunduppdrag ingår förebyggande och främjande insatser inom:

- Social omsorg (äldre- och handikappsomsorg samt individ- och familjeomsorg)
- För-, grund- och grundsärskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning samt lärvux
- Plan och byggfrågor
- Miljö- och hälsoskydd
- Renhållning och avfallshantering
- Vatten och avlopp
- Räddningstjänst
- Krisberedskap och civilt försvar
- Biblioteksverksamhet
- Bostäder

Uppdrag

En lokal handlingsplan ska utformas. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Den kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer. Handlingsplanen ska utgå från den länsgemensamma handlingsplanen för suicidprevention i Västra Götaland, vara övergripande och påvisa kommunens arbete med suicidprevention. Handlingsplanen ska tydliggöra Vänersborgs kommuns ansvar för det suicidpreventiva arbetet i kommunen samt skapa förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt förebyggande arbete. Varje verksamhet har ett ansvar för implementeringsprocessen av handlingsplanen.

Uppdragsgivare

Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp.

Mål och syfte

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020 anges målet; Nollvision om suicid i Västra Götaland. Denna handlingsplan har samma mål:

Målet med det suicidpreventiva arbetet är nollvision om suicid i Vänersborgs kommun.

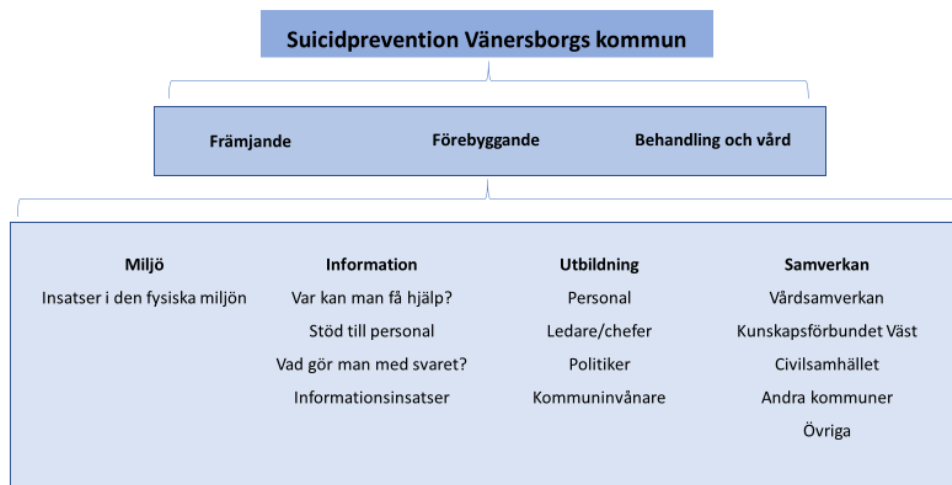
Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Vänersborgs kommun samt öka kunskapen om psykisk hälsa och ohälsa. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Målgrupper

Målgrupperna är invånare i Vänersborgs kommun samt alla anställda av Vänersborgs kommun. Dels utifrån ett arbetsgivarperspektiv och dels utifrån att en viktig del i arbetet sker i mötet mellan medarbetare och invånare.

Lokal handlingsplan suicidprevention

Vänersborgs kommuns suicidpreventiva arbete utgår från de regionala aktiviteterna utifrån vilka följande huvudspår arbetats fram:

Figur 2

Aktiviteterna i handlingsplanen kommer att vara både generella och riktade.

Lokala aktiviteter

Förklaring förkortningar:

KSF	Kommunstyrelseförvaltningen
KoF	Kultur och Fritidsförvaltningen
KFV	Kunskapsförbundet Väst
BoU	Barn och utbildningsförvaltningen
SOF	Socialförvaltningen
VGR	Västra Götalandsregionen
SBF	Samhällsbyggnadsförvaltningen
MoB	Miljö och Byggnadsförvaltningen
NÄRF	Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Miljö

Händelseanalyser ökar kunskapen om den suicidal processen och identifierar förbättringsområden samt bidrar till att utveckla det förebyggande arbetet. En händelseanalys är också en viktig del av stöd och återkoppling till närstående, personalgrupper eller andra efterlevande. I de fall som en individ som begår suicid har insatser från region och kommun bör en gemensam händelseanalys göras.

Aktivitet

Aktivitet	Ansvarig	Samverkansaktörer
Suicidprevention ska ingå som ett perspektiv att ta hänsyn till i samhällsplaneringen	SBF, MoB	Övriga kommunala förvaltningar
Kartläggning av platser för ökad risk för suicid utifrån händelserapporter 2 ggr/år	KSF	NÄRF

Information

För att höja kunskapsnivån i befolkningen gällande suicid och personer med psykisk ohälsa/sjukdom är årliga informationsinsatser viktiga både ur ett suicidpreventivt perspektiv och för att minska myter och fördomar. Informationsinsatser bidrar till att fler vågar prata om psykisk hälsa och därmed minskar stigma som omger suicid.

Aktivitet

Aktivitet	Ansvarig	Samverkansaktörer
Information på olika sätt om var man kan få hjälp och stöd	KSF	Övriga förvaltningar, KFV, Civilsamhället
Se över olika sätt att söka stöd och hjälp för att beakta tillgänglighetsaspekten	KSF	Övriga förvaltningar, KFV

Utbildning

Kunskapsnivån om riskfaktorer för psykisk ohälsa och suicid behöver öka. Vissa särskilt sårbara grupper i samhället har en ökad risk för suicid t ex minoritetsgrupper, funktionsnedsatta, vissa åldersgrupper och närstående till personer som begått suicid. Även riskbruk och missbruk är riskfaktorer som är viktiga att väga in.

Utbildningar behöver riktas till olika målgrupper och ges på ett organiserat sätt till personal inom kommun, till politiker och allmänhet för att minska fördomar, stigmatisering och visa på var hjälp finns att få.

Aktivitet

Utbildningsplan suicidprevention 2021/2022

Målgrupp	Utbildning	Organisation	Ansvarig
Allmänheten Personal som möter personer i sitt arbete, exempelvis personal inom samhällsbyggnadsförvaltningen	Basutbildningar: Våga fråga Psykisk livräddning allmänhet	Suicide zero Suicidprevention i Väst	KSF
Skolpersonal	Stör döden – det räddar liv Våga fråga - samtalsledarutbildning	Suicide zero	BUF, KfV KfV
Elever	Psykisk livräddning ungdom (åk 9 och gymnasiet) inkl Fridaskolan, Fridagymnasiet och Birger Sjöbergsgymnasiet	Suicidprevention i Väst	BUF, KfV
Vårdnadshavare	Livsviktiga snack	Suicide Zero	BUF, KSF
Professionella individmöten: Elevhälsa Socialtjänstens personal	Psykisk livräddning profession	Suicidprevention i Väst	SOF, BUF, KfV
Socialtjänstens personal	Mötet med den som inte orkar leva	Psyk E suicid	SOF
Idrottsföreningar	Psykisk livräddning allmänhet	Suicidprevention i Väst	KOF, KSF

Samverkan

Civilsamhället och offentliga verksamheter behöver samverka för att motverka stigmatisering och göra det lättare att samtala om psykisk ohälsa och suicid. Det finns flera intresseorganisationer som arbetar med att skapa engagemang, kunskap och dialog. De har en viktig funktion i det suicidpreventiva arbetet.

Aktivitet

Målgrupp	Aktivitet	Ansvarig	Samverkansaktörer
Barn och unga	Samverkan förskola/skola och socialtjänst för att främja elevers mående	SOF, BoU	
Barn och unga	Tydliggöra samverkan och flödet mellan elevhälsa och regionens hälso- och sjukvård vid lättare psykisk ohälsa hos barn och unga	VGR, BoU, KfV	Regionens hälso- och sjukvård
Unga och vuxna	Att unga och vuxna fullföljer sina studier och får sysselsättning	KfV, BoU, SOF	Arbetsförmedlingen,

			Försäkringskassan, civilsamhället
Invånarna	Utveckla samarbete med civilsamhället i frågan	KSF, KoF	Civilsamhället
	Identifiera förbättringsområden mellan verksamheterna, till exempel när det gäller samverkan eller kommunikation.	Samverkan Vänersborg, Närsjukvårdsgrupperna	

Uppföljning

För att följa handlingsplanens mål över tid har ett antal nyckeltal utifrån Kolada valts ut:

1. Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen
2. Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
3. Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
4. Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)
5. Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen
6. Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)
7. Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)

Handlingsplanen för suicidprevention kommer att utvärderas efter ett år och revideras efter två år av arbetsgruppen som haft uppdraget att arbeta fram handlingsplanen.